

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Proces for omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet

En større strukturel omlægning af det nuværende uddannelses- og institutionslandskab skal understøtte god geografisk dækning af attraktive gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser og voksenuddannelser på økonomisk bæredygtige institutioner.

Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der skal være gode uddannelsesmuligheder for unge og voksne i hele landet. Børne- og Undervisningsministeriet skal koordinere en omlægning af det nuværende uddannelses- og institutionslandskab. Omlægningen indebærer sammenlægning/opdeling af en række statsfinansierede selvejende institutioner med udbud af gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser og voksenuddannelser samt udbudsplacering af hhv. epk, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser (avu, fvu og obu). Rammerne for udbud og placering af gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser er beskrevet i særskilt faktaark.

Proces for omlægning af uddannelses- og institutionslandskabet

Børne- og Undervisningsministeriet igangsætter en lokal proces, hvor eksisterende statsfinansierede selvejende institutioner med udbud af gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser og voksenuddannelser, regionerne og eventuelt øvrige relevante interessenter går i dialog om omlægningen i deres lokalområde. Processen vil pågå i tre separate men sammenhængende og parallelle spor:

1. Udbud af gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser i og på tværs af byområder i et geografisk afgrænset område (fx Sønderjylland)
2. Udbud af gymnasiale enkeltfag
3. Udbud af almene voksenuddannelser inden for dækningsområder

Der vil i den lokale proces løbende pågå dialog mellem sektoren og Børne- og Undervisningsministeriet. En opmand vil blive udpeget til at understøtte lokal forankring og bistå med at finde løsninger i forbindelse med eventuelle lokale uenigheder. Opmanden kan blive inddraget i den lokale proces efter anmodning fra ministeriet eller berørte institutioner.

Lokale indstillinger til et nyt uddannelses- og institutionslandskab vil blive konsolideret af Børne- og Undervisningsministeriet og herefter sammenfattet til en indstilling til børne- og undervisningsministeren. Ministeren træffer beslutning om sammenlægning/opdeling samt udbudsplacering af epx, gymnasiale enkeltfag og almene voksenuddannelser. Der vil ikke blive truffet beslutning i ét spor, før der foreligger en samlet løsning på tværs af alle tre spor.

Rammer for sammenlægning og spaltning af institutioner

En strukturel omlægning af institutionslandskabet skal understøtte geografisk dækning af gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser og voksenuddannelser på bæredygtige institutioner. Omlægningen af eksisterende institutioner og afdelinger skal ske med afsæt i følgende pejlemærker:

1. *Konsolidering af udbud af gymnasiale uddannelser i byskoler i mindre byområder*
Alle institutioner og afdelinger med udbud af gymnasiale uddannelser skal konsolideres i byskoler i mindre byområder med et skønnet elevgrundlag til én institution. En konsolidering i byskoler skal understøtte opretholdelsen af bæredygtige gymnasiale uddannelsesudbud på skoler med attraktive ungdomsmiljøer og en lokalt forankret daglig ledelse uden for de større byer, jf. *epx-aftalen*.
2. *Konsolidering af udbud af gymnasiale uddannelser i mellemstore byområder*
Institutioner og afdelinger med udbud af gymnasiale uddannelser skal konsolideres til færre institutioner i mellemstore byområder, hvis det er nødvendigt for at sikre faglig og økonomisk bæredygtighed for institutionerne. Samtidig er det et hensyn, at der er flere institutioner med gymnasiale uddannelser i mellemstore byområder, såfremt det er fagligt og økonomisk bæredygtigt.
3. *Konsolidering af udbud af erhvervsuddannelser i områdeskoler*
Med henblik på at understøtte den geografiske dækning af erhvervsuddannelser uden for de større byer konsolideres institutioner og afdelinger med udbud af erhvervsuddannelser i områdeskoler med lokale afdelinger i mindre og mellemstore byområder uden for de større byer. Områdeskolerne vil forventeligt i mellemstore byer ofte have lokalt udbud af merkantile og/eller tekniske gymnasiale uddannelser.
4. *Konsolidering af eksisterende voksenuddannelsescentre (VUC)*
Der skal ske en omlægning af de eksisterende VUC-institutioners uddannelsesaktivitet gennem sammenlægning med eller udspaltning til andre institutioner i et nyt uddannelses- og institutionslandskab. Konsolideringen skal finde sted som led i udbudsplaceringen af almene voksenuddannelser og gymnasiale enkeltfag. Det skal blandt andet sikre, at erfaringer med at etablere stærke voksenpædagogiske miljøer i VUC-sektoren bliver videreført i det nye landskab, hvor almene voksenuddannelser og gymnasiale enkeltfag får en ny institutionel forankring, jf. *epx-aftalen*. I de fire største byer samt enkelte andre områder vil det være muligt med selvstændige institutioner, der primært udbyder gymnasiale enkeltfag, såfremt det vurderes fagligt og økonomisk bæredygtigt, jf. punkt 1.4 i aftaleteksten.

Rammer for udbud og placering af epx

Stx og epx skal i et fremtidigt uddannelses- og institutionslandskab så vidt muligt have samme brede geografiske tilgængelighed, som stx har i dag. Godkendelse af udbud af epx sker ud fra en samlet vurdering med afsæt i følgende overordnede og sidestillede hensyn:

1. *Attraktive ungdomsmiljøer* med afsæt i erfaringer fra det gymnasiale område (stx, hhx, (htx), toårig hf, eux), der kan understøtte faglig fordybelse og stærke fællesskaber med andre unge.
2. *Erhvervsrettede undervisningsmiljøer*, herunder erfaring med praksisrelateret undervisning med sammenhæng mellem teori og praksis samt virksomhedsinddragelse og kontakt til erhvervslivet.
3. *Professionsrettede undervisningsmiljøer*, herunder erfaring med professionsrettet undervisning på gymnasialt fagniveau C-A med afsæt i en kombination af teori og praksis.
4. *Relevante bygningsfaciliteter*, såsom almene undervisningslokaler, værksteder, faglokale, simulationslokaler m.v.

I større byer vil der i udbudsplaceringen af epk desuden blive taget hensyn til en balanceret elevsammensætning samt geografisk spredning af udbuddene inden for byområdet. Uden for de større byer vil der endvidere blive taget hensyn til at understøtte geografisk udbud af gymnasialeuddannelser og erhvervsuddannelser.

Institutioner og afdelinger med epk-udbud skal som udgangspunkt tilbyde flere forskellige faglinjer for at understøtte elevernes valgfrihed og mulighed for at ændre retning undervejs. Særlige hensyn kan dog tilsige udbud af én eller få faglinjer, herunder et begrænset elevgrundlag eller særlige faglige karakteristika på udbudsstedet.

Alle institutioner og afdelinger med epk-udbud skal ligeledes som det klare udgangspunkt udbyde det tredje år af epk (overbygning). Et begrænset elevgrundlag kan dog også her forhindre et fagligt og økonomisk bæredygtigt udbud af det tredje år. Der vil blive taget hensyn til at opnå en god geografisk tilgængelighed af tredje år i alle dele af landet.